

Natuurmonumenten

De heer J. de Koe, directeur Natuur
Stationsplein 1
3818 LE AMERSFOORT

Betreft: Open brief III over plan Landgoed Middenbos in Tonden

Tonden, 30 januari 2026

Geachte heer De Koe,

Eerder stuurden wij Natuurmonumenten twee open brieven. Nu zijn er nieuwe ontwikkelingen die mij aansporen toch weer contact met Natuurmonumenten op te nemen. Mijn eerdere brieven waren gericht aan de algemeen directeur, de heer P. van der Feltz, maar ik heb de indruk dat hij onze brieven niet ontvangen of gelezen heeft. Hij heeft er in ieder geval niet (zelf) op gereageerd. Ter informatie stuur ik de door ons (Natuurbehoud Tonden en Natuurmonumenten) eerder gevoerde correspondentie als bijlagen mee.

Er spelen momenteel drie zaken.

1. Natuurmonumenten faciliteert het opzetten van Landgoed Middenbos. Inmiddels heeft Natuurmonumenten de gronden aangekocht van de stoppende boer die samen met een andere initiatiefnemer het planologische landgoed heeft aangevraagd. Natuurmonumenten maakt dit mogelijk door meer dan de helft van de benodigde gronden aan de initiatiefnemers te verpachten.

In het *ontwerp-Omgevingsplan 'Haarweg 12, Tonden'* (Landgoed Middenbos) is als bijlage 4 een natuurwaardenonderzoek bijgevoegd, uitgevoerd door adviesbureau Ecofect. Aan dat rapport lijkt veel niet te kloppen ten aanzien van de dassenburcht die op de grens ligt van Landgoed Huis Voorstonden (grotendeels eigendom van Natuurmonumenten) en beoogd Landgoed Middenbos. Natuurmonumenten en de initiatiefnemers waren op de hoogte van de aanwezigheid en externe werking van de dassenburcht en het plan, dat blijkt uit de informatie. Wij hebben een expert gevraagd om naar de 'dassenpassage' in het natuurwaardenonderzoek te kijken. Zijn verslag is vernietigend voor Ecofect, de initiatiefnemers van plan Landgoed Middenbos, maar ook voor Natuurmonumenten.

De natuur verdient beter!

Vereniging Natuurbehoud Tonden | p/a Voorsterweg 147, 6975 AD Tonden
www.natuurbehoudtonden.nl | info@natuurbehoudtonden.nl | +31654976668
IBAN: NL76TRIO0321150538 | KvK: 98615025

Dr. ir. Jaap J. Schröder van Stichting Valouwe Natuur is van mening dat het natuurwaardenonderzoek ondeugdelijk is en tekortschiet. Nader onderzoek en ook een aanvraag in het kader van de Omgevingswet Flora en Fauna-activiteit zijn nodig. De verwachting is dat nader onderzoek zal uitwijzen dat plan Landgoed Middenbos het foerageergebied van de dassen zal verstoren en dat is juridisch niet toegestaan.

Specifiek over de rol van Natuurmonumenten schrijft hij het volgende:

‘Natuurmonumenten (NM) heet voorzichtig positief tegenover het plan te staan. NM wijst hierbij op de positieve impuls van het plan op de biodiversiteit in zijn algemeenheid onder de noemer ‘landbouwgrond teruggeven aan de natuur’. Van ecologische adviesbureaus mag misschien niet altijd verwacht worden dat ze op de hoogte zijn van alle wettelijke verplichtingen. Van NM mag echter wel verwacht worden dat ze weten dat je de ene vorm van natuur niet zonder meer mag inwisselen voor een andere vorm van natuur, hoe fraai die andere vorm misschien ook moge lijken. Dassen maken sinds jaar en dag deel uit van de cultuurlandschappen waarvoor ook NM zich ook hard zegt te maken. Het bevreemdt daarom dat NM zich vooralsnog niet uitspreekt om de functionaliteit van de dassenburcht tussen hun terrein (Huis Voorstonden) en het plangebied optimaal te beschermen, al was het maar vanuit de zorgplicht (Omgevingswet Flora en Faunactiviteit, artikel 11.27).’

Deze zaak zal nader onderzocht worden en waarschijnlijk dus nog een staartje krijgen. Ook andere aspecten dienen onderworpen te worden aan deskundig onderzoek.

2. Natuurbehoud Tonden heeft een aantal WOO-verzoeken ingediend en uit deze dossiers blijkt dat Natuurmonumenten veel verder geïnvolveerd is dan de lokale medewerkers van Natuurmonumenten steeds hebben toegegeven. Natuurmonumenten begeleidt plan Landgoed Middenbos in al zijn aspecten, blijkt uit de documentatie. Gemeente Brummen vertrouwt op de input van Natuurmonumenten. Daarnaast blijkt uit de documentatie dat Natuurmonumenten medefinancier is van het plan, dat onder de noemer Klimaatboerderij 2030-2050, hiervoor overheidssubsidie kreeg. In deze documentatie staat dat Natuurmonumenten co-financier is. Uit de opgevraagde WOO informatie hebben we ook kunnen analyseren, dat Natuurmonumenten flexibel heeft meebewogen met de initiatiefnemers om aan de minimaal benodigde 25 ha te kunnen voldoen. Met de verkoop van de twee percelen aan twee burens, kwam Middenbos ineens 2,5 ha tekort. Maar geen probleem, want Natuurmonumenten heeft daarna gewoon een additioneel stuk grond aan de oostflank vrijgemaakt (door de pachtovereenkomst met een lokale boer op te zeggen) en beschikbaar gesteld aan de initiatiefnemers voor zeer langdurige pacht. Deze innige betrokkenheid maakt dat Natuurmonumenten medeverantwoordelijk is voor het (grotendeels) slechte plan. Lokale medewerkers hebben altijd gesteld dat Natuurmonumenten alleen een strategische grondaankoop heeft gedaan en zich niet inhoudelijk met de plannen op het erf heeft beziggehouden en verwijst voor verantwoordelijkheid, laat staan aansprakelijkheid, naar Gemeente Brummen, Provincie Gelderland (tezamen het bevoegd gezag) en met name naar de initiatiefnemers. Deze vorm van ‘struisvogelpolitiek’ is slecht voor de natuur.
3. Onlangs heeft u in het *NRC* een opiniestuk gepubliceerd (‘Investeer in natuur, anders blijven we vastlopen’, donderdag 22 januari 2026). U pleit in uw artikel dat het Natuurnetwerk Nederland voltooid moet worden en verder uitgebreid. U spreekt van het realiseren van een ‘robuuste, verbonden natuur’, om ‘ruimtelijke verschraling’ tegen te gaan. Dat is ons uit het hart gegrepen. U roept de politiek op om dit te doen of geld hiervoor beschikbaar te stellen, maar

De natuur verdient beter!

Vereniging Natuurbehoud Tonden | p/a Voorsterweg 147, 6975 AD Tonden
www.natuurbehoudtonden.nl | info@natuurbehoudtonden.nl | +31654976668
 IBAN: NL76TRIO0321150538 | KvK: 98615025

Natuurmonumenten zelf doet in Tonden het tegenovergestelde. Het plan Landgoed Middenbos betreft de nieuwbouw van een nieuw klein dorp (12 woningen, diverse bedrijfsgebouwen, schuren, kassen, b&b met kantoor en een minicamping met sanitairgebouw annex evenementengebouw). Het bouwvlak ligt in het midden van het plan en dit midden vormt de ecologische verbindingroute tussen Landgoed Huis Voorstonden en Landgoed Sterrebos. Dit zou voor de bedreigde dieren dus een veilige transitie moeten opleveren, maar het tegenovergestelde is het resultaat. Waarom werkt Natuurmonumenten hieraan mee? Waarom financiert Natuurmonumenten dit? Natuurbehoud Tonden begrijpt dit niet.

Op 29 januari 2026 heeft Natuurmonumenten een nieuwsbrief verstuurd met een zeer positieve aanbeveling voor de 'Plannen voor ontwikkeling agro-ecologisch landgoed in Tonden', geschreven door Ramona Frederiks. Maar is dit wel een verstandige strategie zonder dat u onze zienswijze heeft gelezen? Onze zienswijze was aangekondigd en inmiddels beschikbaar. Wij begrijpen ook dat er recentelijk een werkbezoek ter plekke heeft plaatsgevonden en dat er duidelijk tussen de partijen sprake was van onenigheid over het plan. Wij begrijpen dat goed.

Natuurmonumenten heeft in december de strategische gronden al aangekocht. Nu is het, gezien alle commotie rond het plan, verantwoord dat Natuurmonumenten zich voorzichtig terugtrekt uit het plan Landgoed Middenbos. Ter nadere onderbouwing stuur ik ook onze zienswijze mee. Graag bespreken wij dit met u.

Met vriendelijke groet,

Gerton van Boom
Voorzitter Natuurbehoud Tonden
+31654976668

Bijlagen: Open brief aan Natuurmonumenten d.d. 5 december 2025
Reactie Natuurmonumenten op Open brief d.d. 16 december 2025
Open brief II aan Natuurmonumenten d.d. 30 december 2025
Zienswijze Natuurbeheer Tonden op plan Landgoed Middenbos incl. bijlage d.d. 22 januari 2026

De natuur verdient beter!

Vereniging Natuurbehoud Tonden | p/a Voorsterweg 147, 6975 AD Tonden
www.natuurbehoudtonden.nl | info@natuurbehoudtonden.nl | +31654976668
IBAN: NL76TRIO0321150538 | KvK: 98615025